

Buriaad-Mongoloi Ч.Н.Е.Н

№ 100 (2434)

1938 onoi
M A I N
N E G E N
S Y B O O T O

15-ki illee garna
ULAAN-YDE goorod,
BMASSR

BK (b) Paartiin Buriaad-Mongoloi Obkoom ba BMASSR-ei
Centraalya Gyisedxexe Komiteedai yderbyriin gazeed

„Bidener ebte baidalii barimtalaza ba
ebte baidalai xeregi kamagaalaza bainab-
di. Gebeş, bidener bolbol zanaltahaa aix-
gyi, dain seregi yysxegşedei soxiltodo
soxiltoor xariuusaxaar belen bainabdi“.

(STAALIN).

ULASXOORONDIIN PROLETARIAADAI REVOLIYCIIONNO XYSENYYDII DAIŞALAN XARAXA YDER—MAIN NEGEN MANDAG!
Byxii oronuudai proletaarinar, negedegvii! Maarks-Eengelş-Leeninei internacionaalya tug doro zagsagtii!

MAIN NEGEN MANDAG!

Mynөөder Main negen bolbol ulasxoorondiin proletariaadai axadygei xani nairamdalta barisaagal aguu jixe revoliycioonno yder myn. Ulasxoorondiin proletariaad ba byxii oronuudai darlagdahan araduud bolbol faşizm ba şine dainai ajuulii esergyşen, kapitalizm ba imperializm darlaltii esergyşen, erxe sylөө ba demokratizmiiin tylөө, eb nairamdai ba socialistizmiiin tylөө temesexe xatuu jixe temeseleingee xamag byxii xyse şadali zagsaan byridxeed yzexe baina.

„Angi byride өөрлins duratai hain yder baidag. Dvoriaanuud bolbol өөhedlin hain yderyydtii bil bolgozo, tere hain yderyydtii deere tariaşanii tonoxo „erxejee“ tunxagladag baina. Byrzyaazinar bolbol өөhedlin hain yderyydtii baiza, tedeer deere xydelmerişenii eksploatacalxa „erxee“ „sagaaruulan zybylydege“ baina. Myn poopudtaş hain yderyydtii baidag, tere hain yderyydtii deere poopud bolbol—azalşanai guiraşalgada xosoroza baixada, daralagşadanь gojo goo baidalda umbaza baidag ilme zuram baidalil haixaşaan magtadag baina.

Myn xydelmerişenş өөhedlin hain yder baixa johotoi, tere hain yder deere xydelmerişen bolbol: byxii zonoi nittebygediin tegş baidalil tunxaglaxa johotoi. Ene hain yderenş bolbol main negenei hain yder myn.

Igeze byri 1889 ondo xydelmerişen şidxehen baina,—geze nyxer Stalin 1912 ondo, mainegenei listovka deere bişehen baina.

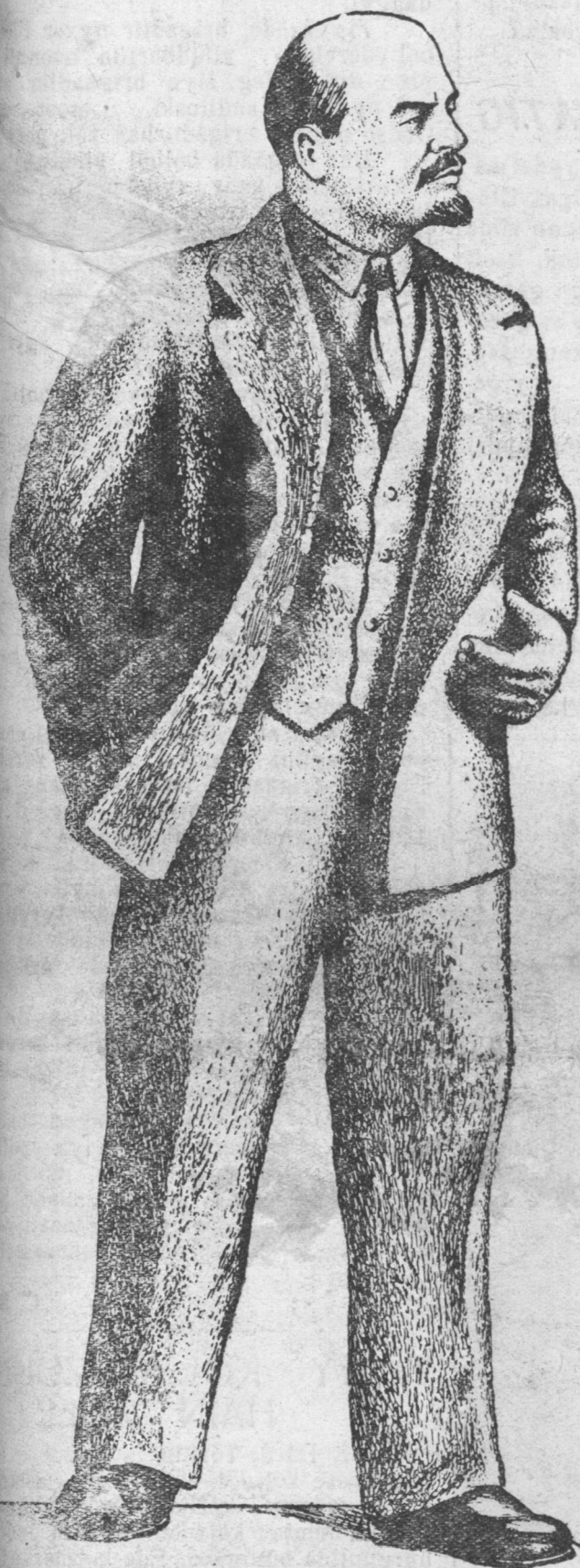
Main negenei hain yderlelgiiin 49-dexi oiji soveed arad aguu jixe ilaltanuudtaigaar ugtaba. Kapitalis elementnyydei ysed galzuu esergyşeltii ilaza, xydelmerişen angi ba azalşa tariaşad bolbol manai orondo ton bogonxon istoriis bolzor soo socialistmii bata baiquulaad, saaşaa komuniizm teeş naidantai alxalan jabana. Manai socialist esege oronoi galxamşagta jixe tuilalta gyiseltenyyd xadaa xyntyreltenei istoriisiin egeen halxan dokymeent—Stalinska Konstituca soo altan yzegydyder bişegdenxei.

Socialis revoliyce bolbol manai oronoi azaxuii kriizisyydhee abaran zaluuza, xydelmerigydelgi ygei bolgon xydelmerişen, tariaşan, intelligenci ygeirel, guiraşalgahaa xoşolongyi sylөөlexe zuuraa, bygede grazdanuudta şanga şadaltai, kylştyrne ba sengelig xyxiynn azabaidalaar huuxa erxe baidal byrin olgoo. Delxei deere gansaxan le socialist gyren—SSSR-ei azaxuin ba kylştyrne nauuka, iskyssviin ilaltanuud aguu jixenyd daa. Manai aradai zol zargal ba bajaxalan myn aguu jixe daa. Manai ofonacionaalya araduudai axadygei eb eji ba moraalşna-politişeske negedel uzaa bexi daa. Iimede manai oronoi arad bolbol exe orondoo, tereende sylөөte ba zargalta halxan azabaidal olgohon bolsşevilig partidaa xizaargyi inag duratai.

Manai urdaxi zorilgonuud aixabtar jixenyd. 1938 on soo socialist azyiledberiiin şineer ba yşөө busalama teemper urgaxa jabadali tuilaxa, trockiis-buxaarintanai faşis bandiuduudai ba byryaazna nacionalistnuudai hyidxehen xorololgiin xoşolonguudii aradai azaxuin byxii halbarinuud deere tygen usadxaxa, stalinska 7-8 milliard pyyd tariaa xuriaaza abxa, azalşanai aza amidaralal baidalii saaşadanь halzaruulxa, yzgedögyi kylştyrne debzelte tuilaxa, staxaanovska xydelөөnei frontil yrgedxexe ba hungaltiin kampaanii erlimeer yngergexe—imenyd zorilgonuud baina.

Trocklis-buxaarinska-riikovtenei buzar bulai zoliguud manai Exe orondo, manai aradta tuilai jixe xoro hyidxel xexe zabdalgatai baibş, 170 millioon aradai xursa niydende onogdon barigdaza, ygei xegdee. Tigebeş bidener xododoo herge, belen baixa johotoibdi. Kapitalis xyrielelge soo balhanaa bidener martanagyibdi. Şuhata faşistnaraar beledxegdehen, delxein şine dain seregel ajuulal tulaşood balhan, ene yşloovido kapitalis oronuuddaxi aradai, antifaşis negedemel front urgaxa beşeze baina. Faşis tyrimxenydyde esergy ba өөhe diingөө erxe sylөөgei, bejee danxai baixa baidalai tylөө gerolş temesel xeze baigaa ispaanska ba xitad araduudai tala-da byxii progressivne xyntyrelten baina.

Bidener eb nairamdali kamagaalan bainabdi. Zygeer bidener oron ulasaa kamagaalxaar belemdi. Soveed tron, soveed gazar oiroo xyrtşegy, nangin geze daisad medeg! Main negen mandag!

XYDӨӨ AZAXUIN XYGZELTE

Manai respuyblikiin socialisti ydөө azaxui xadaa stalinska tabanzilnyydei torşotor şine şine teexnişer, ton sloozno maşinadaar zebşeglegdee.

Terbee 1931 ondo manai respuybliktin poolinuud deere bolodoo 30 traaktor xymerilee baigaahaa, mynөө 1938 ondo 1387 traaktor dalmerilne. 1931 ondo manai kolxoozuudaar ba MTS-adaar negeşii avtomashiina kombain ygei baigaahaa, mynөө 182 avtomashiinanuud 1934 kombainuud xydelmerilne.

ZURAG DEERE: Main 1-de zoriuulhan, „Byxii delxein azalşadai esege oron—SSSR mandag!“ gehen, xydөөznig (Sojuuzfoto).

XYDӨӨ AZAXUIN XYGZELTE

Buriaad-Mongol respuyblikiin sovxoozuudai, kolxoozuudai ba ymsiin azaltanai tarilgiin talmai xadaa stalinska tabanzilnyydei yjede yzgedөөgyi tyrgenөөr ygedehen, kolxoozuud bolbol xydөө azaxuin arteeliin stalinska ystaavai yndehөөr, mynxedөө edlexeer, mezaagy ygen massiv gazaaraa altan aaktaar tuşaaza abhan baina. Xojordoxi tabanzilei exinde (1932 ondo) manai respuyblikiin tarilgiin talmai 170727 gektaar baigaa haa, 1938 onoi niurta 370500 gektaar bolood baina.

Bolşeviiг paartiin xytelberi dorо manai Exe oronoi sylee ba bejee daanxai Baidalii tuilan olhon, soveed aradaі moraalbna ba politiis negedel mandag!

Kylbtyyre ba aradaі gegeerelei xygzelte

Anxanda yseg bişeggyi ba kylbtyyre-gyl bahaan Buriaad-Mongol respuyblike bolbol socialis revollyychee xoişonxi zilnyyde kylbtyyre ba aradaі gegeerelei talaar neleedgyi uragşaa, jabahan baina.

Buriaad-Mongol respuyblike mynee 3 deede hurguulinuudtal. Edenei dergede emxidxegdehen jixedxehen tilpel (urdañ rabfaaguud bahaan) 3 hurguulinuud bil. Ede hurguulinuudta (xysed bişe medegeer) 700 garan stydeentner huradag baina.

Pedogagilis 2 yçilişe, myzekaalbna-teatraalbna 1 yçilişe bil. Ede yçilişenyute xamtadaa 370 garan stydeentner hurana.

Medfeleşernyydi ba akyşeerkenyydi beledxexe 1 hurguuli, koperativno 1 teexnikym ba zoovet.xydelerilegşedi beledxexe 1 teexnikym bil. Ene 3 teexnikymyyde 627 stydeentner huraza baina.

Komunilis xydee azalai 1 hurguuli, politprosveed xydelmerilegşedei 1 hurguuli, agrozooteexniis 1 hurguuli, melloraacilin ba gazar esxemzelxe xydelmerilegşedi beledxexe 1 hurguuli—edenerte 600 garan stydeentner hurana. Myn 14 rajoonuudta kolxoozno kaadrnuudii (brigadiirnuudii, tyryylegşeneril ba şçetovooduudii) beledxexe 14 hurguulinuud emxidxegdenxei. Ede hurguulinuudta sezoono huralsaza, kolxoozoi xeden zuugaad kaadrnuud beledxegdene.

18 dunda hurguulinuud bil. Edeende 11383 huragşad huraza baina. 66 xysed bişe dunda hurguulinuudta—24533 huragşad, 374 exin hurguulinuudta—33989 huragşad huraza baina.

Myn sag zuuriin eldeb kyrysnyyde too tomşogyl olon kaadrnuud—huragşad, şçetovooduud, traktoristnuud, kombainloornuud, şoofernuud, dojaarkanuud ba bişe speciallistnuudii hurgana. Myn xydee azaru deere ba azyiledberinyyd deegyyr texniis huralsalai xeden olon kryzooguud emxidxeg deze, tedeende xeden zuu, mingan xynyyd xuralsaza, texniis specialnostiaa deşelyyine.

Buriaad-Mongol respuyblike dotor, amaş ba rajoonuudta socialis kylbtyyriin baişanguud—15, politprosveed bazanuud—9, unşilgiin baişanguud—164, kolxoozuudai klybyyde—271 toologdozo baina.

Xydelerileşed ba kolxooznuudai dunda haa yseg bişeg medexegy—16544 xyn, bağı bişegtenhee—14396 xyn jixe nahatanai hurguulinuudta hurana.

MAIN 1-de BELEDXELTEI

Xorilin almagai dunda hurguuliin 5-daxi klaasşaa 10-daxi klaasşaxid xyrter byxil huragşadane huralgingaa zanaatiin hyyleer, almagai vojenkoom nyx. Maxnioovoi komandalalga dorо strojevoi zanaati yder byri xene. Ene zanaati yngergexetejee xamta „Intronacional“ duulaza hurana. Myn ene hurguuliin exin klaasşuudta huragşad ba plo-neernuud bahal ilme zanaati yngergene. Ene hurguuliinxid bolbol Main 1-nei demonstracada beledxel haintaigaar garana.

G. DON.

OTLIÇNIG ŞYRIIGIN

D. Şyriigin bolbol Ulaan-Ydiin № 1 hurguuliin 8-dxi „B“ klassta huradag. Baga nahatal xibiyn bolboş, Şyriigin bolbol tobtoi tybxin, ejelder zoxid zantai huragşaa. Zanaatidaaş jabaxadaa ton zişete, kylbtyyre zangaar bejee abza jabadag ba huragşadaigaa dunda negen disciplinirovanno huragşan bolko jym.

Tereenhee gadana, Şyriigin xadaa, huralsalai talaar erxim jabadag. Ene 1937-38 onoi huralsalai zilde 15 predmeedydeer huralsaza, bultandanь—„otliçno“ gehen segnetebhan baina.

Huralsalai zanaatiin gazaa tee niitiin xydelmeri bejedee daaza abaad, mynee yjede likbezei xydelmeri jabuulza, ene xydelmeridee myn le hainaar xandadag baina.

Erxim agitaator

Buriaad-Mongolkomunilis xydee azalai hurguuliin huragşaa nyxer J. A. Zoltoojev bolbol ene hurguulida 1936 ondo orohon baina. Zoltoojev bolbol ene hurguulida orohonhoо xoişo eeringee znanii deşelyyilxiin tylene aixabtar jixeer oroldozo, erxim huragşadai negen bolhon baixa jym.

Hurguulidaa niitiin xydelmeride hainaar xabaadadag. Yngerhen zilde komsomooloi organizaatoraar xydelmerihen ba myneeş hurguuliingaa xanlin gazeedal redaaktoraar xydelmerize baina. SSSR-ei Verxoovno Soveedai hungaltiin yjede hurguuliin 14-dxi uçaastag deere (goorod) agitaatoraar xydelmerilen, tlin hain xydelmeriine tylene nyx. Zoltoojevta blagodaarnostь sonoxogdohon balzaa. Tilgeed, mynee yjede goorodoi zooniin „Kominteerne“ kolxoozdo agitaatoraar tomiloglood, ene xydelmeriee jabuulza baina.

Hurguulidaa 1939 onoi janvaarda dyrgege tula, „hain“ ba „otliçno“ segneteb abcağe geze urdaa zorilgo tabiaad huralsaza baina.

Iimenyyd olon baixa

Manai respuyblikin xydee azaxuin kolxoozno zaluuşuudai dundahaa uran haixanai talaant jixetei xynyyd urgaza garadag ba garaza baina. Ulaan-Ydiin Buriaad-Mongol teatraalbna-myzekaalbna yçilişin teatraalbna otdeleentiin 2-dxi kyrysiin huragşaa Oçilrov Zagda bolbol Xiaagtiin almagai Xyderiitiin xysed bişe dunda hurguulii dyrgeze garhainalгаа удаа komsomooloi Xiaagtiin almagai komiteedar komandirovaalagdaza, ene hurguulida jirehen baixa jym.

Tilgeed, Oçilrov bolbol hurguuli deeree erxim huragşaa geze toologdodog, hain huralsahanaigaa tylene 2 daxin şagnaglahan baixa ba aktivno komsomolec bolno.

Ilmehee Oçilrov bolbol tus hurguulii dyrgeze garxadaa uran haixanai talaant jixetei xyn bolzo garxanь damzaggyi baina.

JIREEDYI MATEMAATIG

Buriaad-Mongolpedogogilis instityydei matematika fakul'teetde huraza baigaa Rinşeejeva Soofi. Paavlovna bolbol mynee zilde tus instityydei dyrgeze garxaar baina. Soofi Paavlovna bolbol instityydei dyrgeze garxaa baigşadai otliçniguidai negen myn ba gadana, niitiin xydelmeride ton hainaar xangadag, daalgagdahan xydelmeriee erimeer dyrgeged baina. SSSR-ei Verxoovno Soveedai yngerhen hungaltiin yjede erxim agitaatornuudai negen geze toologdohon baixa jym.

Nyx. Rinşeejeva bolbol mynee yjede gyrenei ekzaamin ygelgede sersjooznoor beledxexe baina. Tereenhee gadana, Rinşeejeva bolbol teoretis ba metodis talaar xysed beledxeltei baixa tula, praktika xydelmeriee erximeer dyrgeze şadaxa, soveed huragşaarai negen bolzo garxanь damzaggyi.

STAXAANOVSKA BRIGADA

Manai respuyblikin azyiledberilinnuud deegyyr, uгаа haixanuud yllidberilinnuudii xarauldag erximeer staxaanovtan nelieed olon bolonxoi, xarazarta, staxaanovtanai aguu haixan xydelmeri salan delgerze baidag. PVZ-al erxim erimeer --vagoonno-sboorno ceexiin negen staxaanovskaa brigadii abza xaraja. Ene bolbol zavood tyryy ceex boloo. Myn ceexiin nyxer brigada xadaa ceex soogoo egeel erimeer gaada bolzo, myn baha byxil zavood tyryy huuri ezilheene aldangyl baidag. Flooroi brigadada 6 edir zaluuşuud xyder bejeteinyyd, xybyyd xydelmeri. Edener kolloopolsogoor xydelmeriileşed bişegtiin negen xarluusalgatal uşadadag baina. Xedii zaluuşuud bolbol brigada bolbol xydelmeri deeree daggyl.

Zişelxede, brigadiir nyxer Flooroi ydereigee yllidberilin noormilni proc. dyrgeged. Myn brigadiirni şad nyxer: Kamilinski, Şomoto, Zaltoojev. Grişo gegşed brigadiirhaa xolo gegşed baina.

Ene brigada bolbol yllidberilin pokazaatelbtaigaar xydelmeriileşed beledxeggyi şanga temesel jabuulhan baidag. Tyryy eşediinge texniis şadabar deşelyyixen ton şuxala baigaa. Xydelerileşegge hyyleer, saarna, abza, texniis huralsalda jabaza, hain daxin boldog zanaatida aldangyl baidag ba myneeş huralsana.

Nyx. Flooroi brigada bolbol myn 2 cykoovni brigadatal socialis mynster, doogovor batalza, xydelmeridenь tuxedag ba ceex soogoo staxaanovskaa xyma iniciativli tolgolon jabadag baixan. Ene xadaa nyxer Flooroi brigada batalhan doogovoro bodoto deeremiluylyze jabana.

Gadana, nyxer Flooroi brigada yllidberilingee plaaniil toogol talaar pokazaatelbtaigaar dyrgegetel xamtaşee gargahan produukcingaa ulam deşelyyideg baina.

Erximeer xydelmerilegşedei, erxim he abdaglinь xendeş elixen xerexer Flooroi brigadiin staxaanovtan, zalya nyxed Flooro, Kamilinski gegşed 1300 tyx. xyrter xylehe abana.

Nyx. Flooroi brigadiin 6 nyxer bolbol xyxyly sengelig ba kylbtyyre radag jym. Gazeed ba literatyryil eldeb politiis ba texniis asudalai unşaza, honin, honin besede xelşee xysedeg baina.

Ene brigadiinxid xadaa disce talaar epeel zişete brigada myn meridee gegdeze jirexe, progul badaltal eris temesedeg.

Nyxer Flooro bolbol aguu hain staxaanovska xydelmeriileşed rezylbtaadi deerenь xaraulhanai tula, SSSR-ei zamai traansportlin Arkoomaadaar, Şuriialai znaçoooor şagnaglahan bane xadaa byri ynder pokazaatelbtemesued.

C. DUBOVIK

TYRYY KOLXOOZUUD HAIN ZIŞEE

Zede. De-de-Torilin somonoi neremzete kolxooz—146 kyb. meetr, voi neremzete kolxooz—34 kyb. meetr. „Ulaan-nomto“ kolxooz—70 kyb. meetr. hurguulida buulgaba. Ede kolxoozuud jyxenxidde byxil xydelmeriileşed pokazaatelbta ba ilangajaa 1938 39 huralsalai zilde beledxetei talaar haixanulba.

G. ZERBAAN

Zyyn-Sibiiriin tymer zamaі 13-daxi distaanciin staxaanovtan-kyznicecuud.

ZURAG DEERE: (Zyyn garhaa) kyzneccuudai brigadiir Bazaanov G.I., Revliuuk U. K., Maalşev F. D., Politajev V. P., Şviidski M. I.

TYRYYŞIIN BOROOGOOR...

KOLXOOZOI POOLI DEEREHEE

Ogtorgoi byri dytexen bolşon şingieer xaragdana. Barxagar uhalig xynde yylenyyd tee deegyyr xeersegenen, işe tilşee nyne...

Urza yder naratal selmeg bahaan aad, ysegder xyrterze halkilaad, myneeder byşgen byşeg baina. Xabarai sag ilme olon zantai baidag daa. Xada uulanuud saha bordohoor şagaaraza xaragdana. Egeel namarai olbbon bolzo bahaan şingil. Yngeregşe hyni saha oroo.

Xabarai xara gazar deere orohon sahili enderi zon „şara sahan“ geze nereldeg. Tere şara sahan bolbol xabarai gedxen bylieen gazar deere uhanaar, tere doroo xailaşana. Xeze negete gedesehen, undaarxangi gazar bolbol şara sahil ton duratalgaar xudam-xiza şingene.

Aazam dulaaxan baina. Bağa şaga halkilxadaaş dan du laaxan amixxaltai. Tee negexedii bolood, boroon orxoo bahaan borontel. Neereşee undagyl xobertoi duhanuud duha şa exilbe. Mynee xabarai

egeen tyryyşin boroon orbo geşe. Ene bolbol urgasa urgulxa boroon. Ene bolbol sag deeree orohon hain boroon, bajarluulxa boroon...

„Kominteerne“ kolxoozoi yrgen jixe pooliin massiiv. Ende 740 gektaar tarilga xeg-dexe baina. Ene kolxoozoi poolinь tegşe zigde. Mezaagyl bolhon xabtagai yrgen pooliil traaktoraar xaxalza, bornolzo, seejelkeer tariza balxada uraltaş, xoroostois baina.

Ivolgiin MTS-ei №1 traaktorno brigada „Kominteerne“ kolxoozoi pooli deere garabaar arbaad şaxuu yder bolbo. Tedenei byteşee xydelmeri jahala jixe. Ajaar 680 gektaar debixer deere tarilga xeze ygeşe johotoi baina. Ene bolbol tus kolxoozoi xamag byxil tarilgin 90 procent şaxuu bolxo. Traaktor maşinnaan azallaxa xydelmeriileşed plaan zil jirexe byride ulam deşee garza baina.

Staalinska xojor taban zil soo kolxoozuud bolbol MTS-geer damzuulan galxamşag jixe-

xi şadamar, zorigtoi berxe xynyyd gedegel negen myn bolno. Nyxerei talaar hain, eeringee azalda xysed mergezehen, dan ygegyi dorjuun—ene xyn bolbol xazuudaa jabagsadii beje teeşee tatastai, ygeş duulgastal, tedenei dunda etigeltei, xyndetei jabadag. Gansal muu talanь gexede, dan ylyşee tenigelen hanaltai xyn jym geze xelşedeg. Zyb daa, bolşeviiyuud bolbol ton le hergeg heremzetei kursa xiorxo baixa ujalgatal.

Kolxoozoi zaluuşuud bolbol nauka ba teexnike teeşe jixeer zyxkene. Zaluu xyn byxen eerteş taatal jamar nege specialnostь olxo, tusagaar mergezeltei bolko geze oroldono. Ene zorihondoo xyrxede mynee xesy byşe. Aguu jixe Staalinska Konstituuca bolbol ede bygedii byrin tyges xangahan baina. Traaktorist, kombainloor, maşinist, mexanif gegşed mynee sagta kolxoozoi dunda ton jixe xyndetei ba aldartai solotoi ulad myn. Tedenei dunda zaluu basagdaş olon bil baina.

„Kominteerne“ kolxoozoi pooli deere xydelze baigaa traktoristnarai dunda Lubsan Xanla gedeg basagan traektorist bil. Moll xaranuud niy-

de xursaar xarahan, zirşeger narlixan bejetei ene basagan bolbol traaktoraal rylyil jadamaggyi xytelze jabana. Tere basagan oroidoo xorlood nahatai. Xaanta zasag baigaa haanь tere basagan xen geşe jabaxa belei? Eşege-xenь yje nahandaa ygeitei tuluur huuzaa, bejaşuudai barlag jabahan jym. Bahal ilme sydşbaa Lubsanxandahaaş zallaxagyl hen. Gansal soveed zasag ba komunis paarti bolbol xeden milioon ilme zaluuşuudta haruul haixan zam olgozo ygeş. Lubsanxandiin abane—Daşanima mynee şanga şadaltai kolxooz-nig. Lubsanxanda eereş dyryren bişegtei, traktorist specialnostьtoi basagan. Tedenei axa—Ylzeite gegşe bahal prostoi xyn bişe. Ene xyn bolbol traaktorno brigadiin brigadiir jabahanaa, mynee kombainloornuudai kyrysede huraza baina. Jirexe namar kombainlooroor xydelxe. Edeen şingil eedeş urghan, şadamar hain şine kaadr ende jahala olon bil. Ene bolbol socialis xydee azaxuin xygzelte ba progreesel amidii gerşe myn bolno.

Mynee xabar ilangajaa erte dulaan boloo hen. Ilme dulaan xabar geşe oiro hafan deegyl jym. Yngereg rekoordno hain urgasa xylly jixe urgasa abanь paartiin tabihan zorilge luylyxe arga xysen şloovi xysed dyryren baina.

Gexe zuuraa, „Kominteerne“ kolxoozede tarilgin xydelmeriileşed jababa xangaltaggyi tyryyn traaktorno indii jaligyl muugaar xydelmeri. Zarim traaktoranь noşax xylly xaxalza ba tariza voltzarimanь dudu baişanь ordo tornuud xoto ebder bitt zahabari bolzo haatanь olon.

Tilxede plyygeer xararilixaxa 60 gektaar yni xaxa deedyree. Piygşed alai traaktorna brigadada tere halsaza bainad. Egeel egeş, yjede, tyryyşin boroon xilri de gazar şilgeti, şaganьnos zoxid baina. Main lei hain yder bar oroohoto tarianaal kad dyrgege zorilgo tariga baina. Bygediia orolonь xysşer, emxitei ba inь xydelmerieer ene zoride seldyylyxe şadaxa xaxaxat xysedyylyxe johotois baina. Vasili Galdanьhe Ivolgiin MTS, apreşonon

KOLXOOZUUDAI POOLINUUD DEEREHEE

TARILGIINGAA PLAANIII 91 PROCEENT DYURGEE

N-SELENGE (TELEGRAAFAAR ABTABA.) Selengtiin aimagai, Tamciin somonoi „Ulaan-Myrtei“ kolxooz bolbol tarilgiingaa xydelmeriin talaar aimag dotoroo tyryy jabana.

Aprileitiin 23 nai yder tus kolxooz xadaa, 44 gektaar jaarica ba 86 gektaar šiniice tarihan baiza, oroohoto kgltyrnyydeigee tarilgiin plaanii 91 procent dyurgehen байна. Tarilgiin xydelmeriin šanar erwin hain.

BIMBIIN.

Traaktornuudii muugaar remoontolhonoinь yre

Ene zilel ertuin xabar xadaa manai respuybiiklin kolxoozuudii tarilgiin xydelmeriin yngeregse zilexihee nelleed erte exilxii ujalgalaa. Ušar limehee manai kolxooz bolbol tarilgada xereglegere xeregselnyydui sag bolzortonь byrin erxim šanartaigaar remoontolzo, hain beledxeltelgeer tarilgadaa orohon байна. Kolxoozniguudamnal 37 gešyydeer byrideze, nege brigadaa bolhon ba ene brigadaa xadaa xeden zvenoo bolso taharanxal. 496 gektaar tarilgajaa 12 xydelmeriin yderte erxim šanartaigaar dyurgege zeze, apreleliin 15 haa gol tyleb tarilgiingaa xydelmeriin exilhen байна.

Mynoe staaainska urbadugaar tabanzilei exin xabarai tarilgiin busalma xydelmeriin proceesshoo xaraxada zarim kolxoozniguud yderelgee noormii dyurgexeyi ušarnuud yzgedene. Morioor tarira 236 gektaar xabtagai poolidomnal 12 plyyygyd, 3 seejelkanuud xydelmerilze байна. Ene pooliin brigadaa 9 yder xydel-

merilee, tilgeed dyngiinь apreeliin 24-nei yder xamtalxada 130 gektaar tarihan байна. Ušaranь xadaa, kolxoozniguudai, zvenoonuudai ba brigadaanuudai xoorondo, tarilgiin bogonixon bolzorto aad, erxim šanartaigaar yngerexiin ba gazaraa hainaar edexiin tyisee socialis myrliisee emxidgedeegyи байна.

Imede, Selengtiin MTS-hee traaktoraiгаа xangaltagyigeer xydelmerilze balihiinь darul halzaruulza batalhan, doogovoroо sag bolzortonь erxim šanartaigaar dyurgexii kolxoozaimnal zygehe erigdene. Gadana, kolxoozniguud, brigadaa ba zvenoo xoorondiin socialis myrliiseeji saasanxi ton šuxala xydee azaxungaa jabuulganuudta delgeryyize, ene silde byri ynder urgasa xuriaaxii xysexe, manai kolxoozoi kolxoozniguudai egeel tyryšiiin šuxala ujalga bolno.

Selengtiin aimagai, Kirowal neremzete kolxoozoi tyrylgeše COGTOOJEV.

XABARAI TARILGII 7-8 XONOГTO DYURGEXE

Xorl. Deede-Xezenglin somonoi „Zurgaanal zam“ kolxooz (tyryylegseň Sesegtiin) bolbol plaanaigaa johoor byxil kылtyrnyydui 545 gektaar tarixa байна.

Tus kolxoozoi xojor pollivo brigadaanuud (brigadiirnuudань C. Cedebel, D. Damdinai) xadaa eehed xoorondoo socialis myrliisee batalba. Ene myrliisee gol zorilgonь xadaa, rabarai tarilgi egeel bogonixon bolzorto—7-8 xydelmeriin yder te erxim šanartaigaar dyurgexe байна. Zalbuu Batiin.

30 TRAAKTORAI OROHDO 10 XYDELMERILNE

Xorliin aimagai, Xezenglin MTS xadaa eertee xabaatal kolxoozuudaiгаа poolinuud deere 30 traaktornuudii gahanshihaa, mynee mill arban traaktorans xydelmerilee байна. Ziseelxede, tus somonoi Staalinal neremzete kolxoozdo ene MTS bolbol xabarai tarilgiin xydelmeriin yngergexiin tula plaanaigaa johoor 4 traaktor ygehe johotoi aad, apreeliin 13-nai yder elgehen байна.

Ene 4 traaktorainь 3-нь xydelmerilnegyi, 1 traaktorans yderel 3-4 чаас xydelmerileed, mill байна. Biše kolxoozuud deegyyr garhan traaktornuudань bahal ilmerxyy baldalda байна. Teed, tus MTS-ei direktor Cerenei ba mexaaniguud болbol jamaršii kemzee abnagyl huuzа байна.

Z. Dorziin.

XOJOR DELXEI—XOJOR SISTEEME

TEDENEI TENDE

● 32 Kapitalis oronuudta, 1936 ondo abtahan ofciiaalна medeeger, 20,5 milioon azalgyi-šyyd toologdoso байhan байна.

1932 onhoo 1936 on xyrter, naloog ba tatariin urgahan deerehee, Germaanida salin xylehen 32 proc., doošoo oроо.

● Poolšiin Loodzinsko rajoonai zixexen te-ksitilьne faabrikanuudai xydelmerišen bolbol amaralta badadaggyi ba buzagay bulai ysluovi baldalda badaxiin xazuugaar yderei 12 чаас xydelmeriledeg байна. Xydelmerišenei salin xylehen yderei 50 gorošihoo (poolьsko grooši nege myngentei adali) 2 zlotiix (2 tyxerig) xyrter boldog байна.

● Ofciiaalна germaanska statiistikiin yndehe huuri deere zoxioogdohon, „Deiše informacioonena“ bylleteenei medeegi johoor, xyn zono xeregledeg tyryšiiin šuxala xeregsel bolxo zylinnyydey yne sen 1933 onoi apreelь harahaа exileed 1937 onoi oktiaabrь hara xyrter 24,2 procent jixe boloo.

● 1938 onoi janvaarь harada Veengriin talaanta xydooznig Dezo Cegaans болbol daagdašagay zobolondo oroohondoo uidaza eeriinge byxil bylenerii alaad, hyylde eeriinge bejii xorolon alahan байна.

● Rymiinske statiistikiin johoor, naloog ba yri zeelinyydui tyloogyinь tyloe xudaldagdahan, tariaşanai azaxuunuudai too 1933 ondo 1322 байhanaа, 1937 ondo 5997 болhon байна. Mynoe zil byri doro.

● Tyrelgede ba tyrehen xoino muu xaruulda ba muu baldala байhan deerehee Amerikiin Xolbooto šтаaduudta zil byri 150 mingan exenernyyd yxedeg байна.

● Zil byri 40 mingan exener vraačai tuhalamzagyigeer tyredeг байна. Olon тоонои амарикаанка exenernyyd xygge abdag exenerte xandadag байна. Byxil Amerika soo akьšeerkanuudii beledxexe hurguuli oroidool gansa bi байна.

● Jygoslaaviin erylii xamagaalaxa miniistr Cvetkoovičiin medьylgiin johoor, Jygoslaavida xyxer xygedei yxelge 20 proc. болно.

● Baruun Ukrainiin (Poolьšo) Krakoovsko Vojevoodstoin negen tariaşanь иigeze bišene:

„Manai dereevende gašудалhaа biše iyyme ygei. Xileeme yni zajaanai edieegyibdi. Ger byride šaxuu uuxanai xaniaadan bi. Vtegylygiin ygei deerehee tariaşanai urгasa ton muu baidag. Tiif gy, ali ondoо ynde ybešenei hyyleer xynnyd, ilangajaa xygede jaduу, eedegyi болsodog. Manai ende muu, ton le muu daa“.

● Jixexen uranzoxioolšo ba poed Leopolda Lygonees 64 nahandaа Argentiinada ylesxelenhee vxehe байна geze Francuzai „Nyvelь literer“ gazeed medeesene. Leopolda Lygonees odoonoi argentiinska literatuuriin jixexen tyloolegše myn baigaa.

● Amerikiin san Lyi šтаadta, yngeregse zilde xegdehen šalgaltiin johoor, 70 mingan huragsanarai 6 mingan xyniins muu xooltoi deerehee fizišeske tulaaraа muu baigaa.

● 1929 onhoo 1935 on xyrter azalgyi болhon exenernyydei too Germaanida nege milioonor ološoroо.

● Pryyssiin „gegeerylyxe“ miniistr болbol 1934 ondo ybegende garhan exener bašanarii azalhaans gargaxa xaziralta gargahan байна. Mynoe ene xaziralta ybegengyi bašanarta xabaaduuladana.

ISTORIIS SPRAAVKA

MAIN 1-ULASXOGRONDIIN AZALŠADAI HAIN YDER

Rossiido main 1-ei majoovka

1890 onoi main 1-de, tere sagta xaanta Rossiin sostaavta байhan Varšaava deere 10 mingan xydelmerišed zabastoovka xehen байна. 1891 ondo main 1-ei majoovka Piterbyyrg deere болhon байна.

1892 ondo Main 1-nii hain yderelge болbol олон gooroduudar yngergegdehen байна; Piterbyyrg deere, Tyylade, Vilьnoodo, Varšaavada, Loodzido. Xydelmerišed xadaa demonstratiivnaar xydelmeriše xajaza, yylicede gardag baigaa.

1892 ondo Main 1-nii hain yderelge болbol rossiin proletariaadal revolyucioonno ka-lendaarista byxer orohon байна. Zil byri main negenei demonstracianuud ba staačkanuud болbol Rossiin азылdeberitiin олон gooroduudar болdog байhan.

1896 onhoo xydelmerišed болbol majoovkanuudal yderte gansaxan ekonomis erlite xeze exilee biše, myn politis erlite xeze erlhen байна.

1896 ondo tyrmede baixadaа Leninel zoxioohon main ne-

neer temesehen ba олон xydelmerišed алуулан, šарxатаhan ба аarestalagdahan байна. Ene xadaa, main negenei demonstracaa deere adxahan, xydelmerišedel tyryšiiin šuhan болно.

1888 onoi dekaabrьda Amerikiin azal federaaca болbol Čikaagiin xydelmerišedel gerolis bosolgi temdeglen, zil byxende main 1-nii, kapitalizmtal temesexe temeselel loozong doro xydelmerišedel daišalxii demonstracii yngeregexe geze togtoohon байна.

1889 ondo II-xi internacionaalaal 1-xi kongreess xadaa ulasxoorondiin revolyucioonno xydeleenei oopedii xamtad xaxa zuuraa main 1-nii ulasxoorondiin proletaariil solidaar-notiitiin yder болгохо gehen togtoomšo abhan байна.

Ene togtoomšo болbol ulasxoorondiin proletariaadal zygehee ton jixe debzelteer ugtadahan байна. 1890 onoi main 1-de xede-xeden oronudaar demonstracianuud, majoovkanuud, staačkanuud болoo hen. Terehehe xolšo main 1 болbol ulasxoorondiin азalšadai zil byriin hain yder болhon jym

genel listoovkanuud Piterbyyrgiin 40 faabrig ba zavooduud deere taraagdahan байна. Ene listoovkanuud xadaa „Xydelmerišen angliin sylеegei tyloe temesexe Sojuuzai“ proklamaaca myn baiza, Lenin болbol ene proklamaaca soo byxil xydelmerišedte iime uriaalaar xandahan байна: „Darlalta doro bariza baxiin tula, kapitalistnuudal ba pravilьbьstviin bideneril genzelhen genzi, bidenerei, орос xydelmerišedel tšah татаха sag болоо, манай axadynerel, biše gyrenyydei xydelmerišedel temeselde negedeze, „Byxil oronuudal xydelmerišed, negedegtil“ gehen bišegtel bygediin tug doro tendertel xamta zagsaxa sag болоо“.

1898 onoi main negenei staačkaxa xydeleende Rossiin gansaxan азылdeberitiin ceentnydel xydelmerišed xabaadalsaza exilee biše, myn nacionalна zaxa xizaarnuudai xydelmerišed xabaadalsaza exilhen байна. Tifliis deere tymer zamal masterskoin xydelmerišedel tomoxon zabastoovka emxidxegdehen байна. Ene zabastoovkil tifliisел centraalna partijina gryppe nyxer Staaln tolgoitoy xytelberilehen байна.

1900 onhoo xolšo majoovkanuud болbol erid politis xaraaktertel болhon. Xydelmerišed болbol gansaxan zabastoov-

koor xizaarlaxaa болizo, yylicede garza eehedingee eriltii demonstrirovaldag болhon байна. Xaanta pravilьbьstviin болbol main negenei ydernyyde xydelmerišedel daišalxii болsolgohoo sošordozo, xydelmerišedel majoovkanuudai xairagamgyigeer temesexe gehen prikaaz ygehen байна. Xedi lime baibaš, byri олон тоонoi xydelmerišen majoovkanuudta xabaadalsadag болhon байна.

1905 onoi majoovkanuud болbol zebsegte temeselel ba samoderzaavil unagaaxiin loozong doro, revolyucioonno debzeltilin baldala yngerhen байна. Main negenei demonstraacianuudta tariaşad tyryšiiin xijee xabaadalsahan байна. Sevastopols deere xydelmerišed тийл хамта matroocnuud ba soldaaduud majoovkanuudta xabaadalsaba.

Reaakiin zilynnyctes Rossiido main negenei zabastoovkanuud ba demonstraacianuud myn болhon байна. Piterbyyrgede 1907 ondo 100 mingan xydelmerišed zabastoovka xehen ba 236 faabrig ba zavooduud xydelmerilxee болhon baigaa. Moskvaada byxenitiin zavastovka myn болhon байна.

1911-12 onuudal xydelmerišedel xydeleenei šine debzelte болbol myn main negenei bo-

solgonuudta nyleelhen байна. 1912 ondo main negenei demonstracianuudal beledxeli ba emxidxeli nyxer Staaln xytelberilhen байна. 1912 onoi majoovka болbol Lieenske priiškennyud deere xydelmerišedii buudalgada proletariaadal xariуу болгон yngergegdehen байна.

1913 ondo majoovka болbol ton jixe dalaistaigaar yngergegdehen: 800 minga гаран xydelmerišed majoovkada xabaadalsahan байна.

1914-1918 onuudal Imperialis dain болbol II-xi internacionaalaal predaatelska, koontrevolyucioonno udxiiin eliryлhen байна. II-xi internacionaalaal voozduud xadaa byzyaazlin tala teše elite orohon baigaa. Tedener xadaa, dainayjede „main negenei jamarš bosolgo xegdexе johogyi“ gehen togtool gargaxa, Main 1-ei hain yderii arсahan байна.

Aguu jixe Oktiaabriliin revolyuce болbol delxein istoorido šine zuudaha neehen байна.

Soveed orondo Main 1 болbol proletariin diktatuuri saaşanь byxezylyxin tyloe temeselde xydelmerišen niitiil ba byxil азalšadai elsylyxin yndehe huuri deere yngergegde-

SSSR-ei ARADUUDAI KYLBTYURIIN SAAŞADAA BADARAXIIN TYLӨӨ, SOVEED NAU TEEХNIKE BA ISKYYSSTVIIN ŞINE AMZALTANUUD BA DABALTANUUDAI TYLӨӨ

CEDEN GALSAANOV

MANAI BURIAADTA — MAGTAALAIM ŞYLEGYUD

Manai aguu exe oronoi oroigoor	soveed arad soxodood, Zutar dedeniii ygei bolgood xiorxoloo!
Mai hariin yyr sa'ran tolorobo	Nacionaliis buzар „yzel“ barihan noxoinuudii
Magtaal dyuren xabar sagal uriaagaar	Narin berxeer tanin olozo uudalaad, Xiorxo bolsеviig Jezeov xadaa gaxalnuudii
Malla, taliin seseg nabşad todorobo.	Xiuhan, xaman— ygei bolgon, suuda garaa.
Uha goloj ogsom yjer dolgidoon	Yrgen Soveed Oronolm byxii halbarinuudta
Uran xuurlim ajalgatai niilene.	Ynen bolsеviig paartiin uriaa garaa.
Urgli dyuren... Uhanal şubudai solgidoon	Koişolonguudlin usadxalin jixe daabarinuudta
Ujan limbiim daralgatai niilene.	Kursa şangaar temesen, arad oroo.
Xabarai tarilga amzaltatai dyyrgehen	Daidiin muuxal faşistan buzар xorotdi...
Kolxoozniguud xyxyyy gojoor duulaldaa.	Dain serег yydxexex hanaatai, menden.
Manduulaza tugaa deeseny yrgehen,	Dalsan xysetel, bediner yşee xysetel!
Main Negenel paraad deegyyr alxaldaldaa.	Daraza daisaniil ygei xexebdi tendeny.
Xoni, malnuud nogoон talaar zalariaad	Seseg, nogoон... gybee taliin xajaada
Xongloo duugaar şabana ybegen xugailaa:	Seber gojoor morid barşjeer dabana.
Xarmaan deerenь Leeninel oorden jalaraad,	Burlaad-Mongol morito tuxxai Brigaada
Xabatai ybegen Sanşeejev xa jym— tuxailaab.	Buşuu xurдан, belen, hergeg jabana!
Uran haixan iskyysstve xaanaş dunginna,	Arba negen axadyuner orondoo
Ulaan-Ydeheө raadloo eflirtee xanxinna.	Arad bulта zargan bainal, byzeglen.
Aradaı zuraaşad uran bilrei Solgiloon...	Burlaad-Mongol oronolm arad baraanda
Ajalga haixan. ariuun duunai dolgiloon...	Bajaraigaa jixe jybiltei ugtanal şyleglen.
Naranai elşe naaşaa, naaşaa xalaagaa,	Uha goloj ogsom xarjaa dolgidoon
Harmai taliin noogoo elşben badarana.	Uran xuurlim ajalgatai niilene.
Pioneeruudai şobxo ispaankiin zalaahaa	Urgilin xalaa— xyxilin xongloo dongodoon
Taban xuşuuta Ulaan Odon şasarana.	Ujan limbiim daralgatai niilene.
Eldeb ynşlin, aradaı daisad zoxodood,	
Eneş teres azal deegyyr „darxalaa“...	
Zugaad mingan	

CEDEN DAMBIIN

STAALIN EPOOXODO TYRӨӨB

Aguu jixe soveed orondoo, ajataixan,
Aliaalan naadaza, sengeze jabanam baxataixan.
Ariuun haixan, sylee sagtaa ajarxanam,
Altan guurhaa bariaad, şylegeө zoxioon bişenem.
Staalın epooxodo tyrөөb—alişji erdemii şudalxab,
Saliuudaa ygөөd belen bi—aradaı daisadtaı temesexeb!
Sengelig uuzam exe oronolm patriooduud,
Sesen, mergen Staalın, şinii sookolnuud,
Teremanai zyrşeligyyd—tere xoliin poolius ezeleel!
Texereze jirexedee, aarktikiiin honinii bidendeө asaraal!
Taşaganasa aligaa taşaza bainabdi bajartai,
Taanaraa duulaza xyxyyy bainabdi, nerjeetei!
Xariin xarxis muuxai faşistanuud xorolxozo,
Xamaraa xarşaganatar tatana, xaxana, guldina,
Xara habaraa zyyrylene, xursadxana, uurlana—
Xaa... xa, xaa... xarii! Beelzeөe baina.
Staalın epooxodo tyrehendөө bi bajartaib,
Saliuudaa yrgөөd belen bi,—aradaı daisadtaı temesexeb!
Şixemni xododoo hergelen baidag honoroor,
Şunaxai faşistanuudai urdahaa şuud temesexeer:
Burlaad-Mongol, tyrehen niutagam uuzam daa,
Baxatail doriuun, burjan xygşөөd sogtoi daa.
Vooşdy aldarta Staalınai zaabari mynxе daa,
Vostoog xilee xamagaalaad, bide belemdi daa!

ZURAG DEERE: Ulaan-Ydiin depoogoi zaluu xydelme-rişed amaraltiingaa yderte tymer zamai saud soo baina. Mixailovai foto.

D. DAMDINAI.

MAJOOVKA

(Main negenei duun)

Exe oronnai uuzam daa xaxagyi,
Ebtel aad. haixan araduudans ataagyi.
Inaglanabdi bagşa Staalınai xisaargyi,
Iraguu duumnai hyrtei daa xanigy.
Seseglee xabarnai senxirlen
Şimegtei, zugaatai—xyxyyyxen,
Sylootei bideneө sengyylyhen,
Sengelig majoovka—xyxyyyxen.
Ariuuxan le selmeg mynoo yder
Aldarta Baigalal tungalag uhandal,
Amisxal dyuren le—agaar seber,
Altarama naranaı elşeny şangal.
Seseglee xabarnai senxirlen
Şimegtei, zugaatai—xyxyyyxen,
Sylootei bideneө sengyylyhen
Sengelig majoovka—xyxyyyxen.
Zergeleed, zergeleed zaluu patriooduud
Zigdexen alxamaar geşxelne, hyrteinyyd,
Zagsaal, doriuun xyşoo zangidaad
Zargalta oronolm baatar araduud.
Seseglee xabarnai senxirlen
Şimegtei, zugaatai—xyxyyyxen,
Sylootei bideneө sengyylyhen
Sengelig majoovka—xyxyyyxen.
Zagsahan bidenei bygediin deegyyr
Zabxalantа tuguud zedelne namilzan,
Zirüigeed, zuriigaad agaarta deegyyr
Zigyryden xynxinenе samolooduud elin,
Seseglee xabarnai senxirlen
Şimegtei, zugaatai—xyxyyyxen,
Sylootei bideneө sengyylyhen
Sengelig majoovka—xyxyyyxen.
Alxaliit, nyxedyyd, adlixan geşxeleed
Ajangalaad duulajitil duugaa xyxyyyxen,
Axaldaq, temeseldes duumnat soldioon,
Axalşan bideneөe gerotizmda uriaalaad.
Seseglee xabarnai senxirlen
Şimegtei, zugaatai—xyxyyyxen,
Sylootei bideneө sengyylyhen
Sengelig majoovka—xyxyyyxen.
Xerbee daisanaı ahaad jiree haans
Xerbee ygлө dainai boloo haans—
Mynөөder belen soveed araduud,
Mynөөders ygexel xariuugat soxılto!
Seseglee xabarnai senxirlen
Şimegtei, zugaatai—xyxyyyxen,
Sylootei bideneө sengyylyhen
Sengelig majoovka—xyxyyyxen.
Bolsеviiguudai oronitii diilexe xyşen
Baixagytıl delxei jyrtense deer.
Bideneөe ilaltahaa ilalta xyрter
Bata naidamtaı xytelenel Staalın!
Seseglee xabarnai senxirlen
Şimegtei, zugaatai—xyxyyyxen,
Sylootei bideneө sengyylyhen
Sengelig majoovka—xyxyyyxen.

P.O. Dorşiijev.

Altan gurgaldai

Zimestel, sesegtel, modondoo
Zirgenem gojoor gurgaldainai.
Agaarar tungalag da'dadaa
Aliaa duugaaraa zirgenem!
Halbarhan ydxen nabşehandaa
Haixan bejemni zargaltai,
Altanran ybsyzygeө tolotuulan
Aliaa ildamaar zirgenem!
Seber ynerөөr xangaltan
Sengelig bainal, daıdamni.
Inag sedxilegeө ojoorhoo
Iraguu gojoor ajalganam!
Delxein haixan priroodoor
Degden, niiliden zirgedeg.
Amitandaa barandans tanigdaxa
Altan gurgaldai bitnail bi!

V. MAJAKO

MAIN DUUXAN

Nogooxonuud nabşahan,—
Ybelii duuhaa edeş.
Seber nugaar dabsahan

Biiş, şiiş, bides.
Өeriingө ugaalii xaluundaa
Xataaxaa, xabar, tabijii.
Bide xyxyyy zaluudaa,
Jabajii!

Jabajii!
Siitec deereөş, saarhan deereөş

Dylen yngөөr dyrgiiş
Ulaan tug flaaguudai
Yrgiiş!
Yrgiiş!
Yrgiiş!
Xabaraaraa ugaagda
Ylyce bajartai giş.
Otriaadaaraa zagsaal
Bediş,
biiş,
şiiş.

C. GALSAANOV

Z. BALDANZAP

Main negenei duun

Zaxahaa
zaxa xyрter,
Exe orom doriuun,
Zalgaа

xynxinenе, nyxer,
Main negenei
duun.

Bajartai,
eniceedetei xyn
Bardam alxalana
sariuun;
Badarangil tug
myn
Byrxөөne
ulaanaar
xyxyyy.

Şiiş,
biş,
jixeş,
bagaş—barandaa

Duugaa duulanabdi
şangaar.

Xolnoş,
urdaş,
xaanaş,
zezeөş—xododoo

Xyxyyyneer
geşxelnebdi
bataar.
Neeg, xojor...
Zyyn!
Zyyn!

Negedegtil!
Byxil oronuudai
proletariaad!
Kommuniizmiin urlaa
delgeen,
Xiidxegtil,
ulaan tuguudaa
nalbuulaad.

Xitadta,
Ispanida
gaaz tabla

Xilar byryş...

Xydelmerişen, tariaşan,
balıxana balıxana

Xymerigexe, daraxa faşist
xyşen balxa—
Kommuniis partiin
revolyucioonno
garta;
Xamtadaa negedegtil!
—Rot froon

Xydelmeri ilaxa
kapitaaliş zezeөd

Delxein
revolyuciiin
Exe oron

Duugaa duulana
baatar geşxedele

Ajalgan duunai
şiredehen busal

Orjolono өөdeө
main negeneer.

Mandag,
badarag
main xygye

Mynxe bata
ulaan tugaar,
Manal xyşen
debşeg xygyen

Maarşadaş
duuldag
ulam todoo

B. SODNOM

MAIN NEGEN

Delxei,
Ulaan tugaar byrxөгden,
Olon tymenei xydelөөnde,
Omog duunai abiaanda

Manai orondo
Azalai amzalta,
Aradaı debzelte
Toboildozo tolorно.

Bulad oronoi
Baatar geroi,
Xydelmerişen, tariaşan;

Xyndete staxaanoor
Urmatai sogtoigoor
Alxalan jabanad.

Uragşaa zorixoo
Yşөө debşexee
Medeze batalnab
Myriiseze xydel

Sengelig baidalaa
Magtaad duulanabdi
Sesen Staalınai
Inaglaad duulanabdi

D. ŞIRAB

UGTALGA

Ulaan tuguudaa nadxuulan
Uriaa loozungnuudaa delgeen,
Ariuun oronolm araduud
Aldarta maigaa ugtaba.
Gal ulaan tuguudaaraa
Gazar delxeiji byrxөөn

Gaixamşag xyşөө

Sorjomo xysetei patriooduud
Staalın bağıin portlanuud
Sesegyydeer şimen baidag
Main negenei yderiş
Maşa haixanaar ugtaba

Soveed xudaldaan

1928 on soo koperaaciin
liinier manai respyyblike
dotor 16 milioon 857 min-
nuudii abhan baina.
gan tyxerigei xudaldaan ja-
buulagdaa, xyn byxende 33
tyx. 07 myngenei tovaar xyр-
tehen baigaa. Yngeregşe
1937 onoi torşo soo Bur-
koopsojuuzal ba Burmon-
toorgiin liinier 321 milioon
63900 tyxerigei, ed tovaar
xudaldaan bolgogdood, ma-

respyyblikiiin
byxen 700 tyxerigei,
nuudii abhan baina.
Staalinska 2 taban
dei torşo soo manai
like dotor soveed xud-
bolbol 21 daxin urga-
na. Tereşelen goorod-
doө gazaraa xeden
magaziinud, laar
bii bolgogdohon baina

Xariuusalgata redaaktorii tyr orologşo G. DAŞACEV

KINOO TEAATARNUUDTA

Kinoo „Erdem“

Kinoo „Progr“

„Bajan bere“

Aguu jixe grazda